

Guid da viandar inspiront e fabulus

Sibylle Mani ha presentau la sonda sera avon l'Academia Vivian a Stagias siu guid da viandar cul tetel «Sagenhafter Wanderführer Surselva». Il cudisch ch'ei cumpariu l'jamna vargada ella casa editura Edizioni apart cuntegn 21 rutas da viandar en Surselva, interessantas informaziuns davart cultura e historia e detgas dalla regiun.

SUSI ROTHMUND/FMR

In meglia liug che Stagias havess la specialista da communicaziun *Sibylle Mani* strusch saviu eleger per la vernissascha da siu cudisch. En atmosfera famigliara han ils presents gudiu la presentaziun dil guid da viandar che porscha turas ed aunc bia dapli. L'autura – ch'ei carschida si a Mustér e viva cun sia famiglia el contuorn da Turitg – presenta numnadamein las turas e lur hisotrias e dat investa en tradiziun e cultura. Lecturas e lecturs anflan era fatgs historics, purtrets e detgas. Fertion che las detgas ein era d'anflar en text romontsch original, ei gl'ulteriur text dil cudisch «Sagenhafter Wanderführer Surselva» en tudestg. Il specialist da communicaziun e schurnalist *Lars Haefner* ha accumpignau l'autura sin massa turas e nundumbrevilas uras han ei retschercau e luvrau vid ils texts. Dad el ei era la gronda part dallas fotografias ch'ei d'anflar el cudisch. La tiarza autura ei l'artista engiadinesa *Tania Zanetti* che ha realisau las cartas dils viadis e picturau ils maletgs fascinonts ch'illustreschan las detgas. L'ediziun cun 2000 tocs ei vegnida fatga d'Edizioni Apart da *Gion Fry*. Duront la presenta ziun e prelecziun ein ils hospes vegni pupergnai cun in ape-ro ed ina buna tscheina. La sera ei vegnida enramada musicalmeins d'*Angela Kilchör* da Wetzikon. La giuvna cantautura ha empriu romontsch enteifer cuort temps e scriva gia sezza canzuns romontschas che van a cor.

Sibylle Mani (amiez) ha realisau il guid da viandar ensemen cun Tania Zanetti e Lars Haefner.

FOTO SUSI ROTHMUND

In cudisch fetg autentic

Naven dall'idea entochen tier l'ediziun dil cudisch ei quei stau ina liunga pigliola. Dapi nov onns lavuran Sibylle Mani e ses conauturs numnadamein gia vid las contribuziuns pil cudisch cun turas da viandar empau dapertut en Surselva. La gronda part da quellas ein fo-

cussadas el contuorn da Mustér, pia era ella regiun da Medel e Tujetsch. Sco Mani ha declarau, ha ella elegiu bia turas ch'ei buca d'anflar en auters guides dad ir a cuolm. Cun siu sir *Vigeli Lutz* ei l'autura viaggiada bia e bugen, oravontut ella Val Medel. El raquintavi lu adina ina massa historias captivontas da pli baul,

dil temps sco nurser pign da Lavaz e dalla veta els cuolms signada da lavur e cardientscha. Duront quels viadis eis ella seregurdada dil temps ch'ella mava a scola el gimnasi dalla claustra e ch'ella passentava immens bia temps ella biblioteca dalla claustra per seprofundar el scazi dils cudischs romontschs. Aschia

seigi l'idea da realisar in guid da viandar naschida. Dall'idea entochen tiel cudisch – ch'ei ussa da cumprar tier l'Ediziun apart ni en differentas papetarias – ha quei dau fetg bia lavur da retscherca, discuors cun massa personas enconuschentas e secapescha han era las excursiuns duvrau siu temps. «Jeu hai giu negina prescha mo luvrau vid il cudisch cun gronda pissiun», ha Sibylle Mani declarau ed aschuntau: «Il resultat ei in cudisch fetg autentic – quei era impurtont per mei.» Cun sias duas feglias ha ella fatg l'emprova e constatau, ch'affons fan bia pli tgunsch e bugen turas en muntogna, sche quellas ein cumbinadas cun historias dil liug.

Igl avat ed ils treis legns

Da strias, striegn, dil giavel mo era da sogns e perfin digl avat ch'era ina ga in purtger raquantan las detgas el cudisch da viandar. Quella digl avat ei vegnida prelegida la sonda sera, igl'emprems per romontsch e per la capientscha da tuts presents lu aunc per tudestg. Silsuenter ha Sibylle Mani intervistau igl'avat *Vigeli Monn* che ha dau investa ella veta claustrala, el seminari e ha era tradiu cu el vegn sin las meglieras ideas – numnadamein duront urar. Cun in surrir ha el precisau che quei vegli lu buca dir ch'el seconcentreschi buca sin l'oraziun. En mintgacass hagi el deponiu en siu plaz en baselgia dalla claustra in cudisch da notizias per nudar quei che vegn endamen en tals muments.